

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 18-12-2024
Αρ. Πρωτ. 151712/ΓΔ4

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΠΡΟΣ:

Δίκτυο για τα Δικαιώματα του
Παιδιού
Υπόψη κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΤΣΟΒΟΥ
t.kotsovos@ddp.gr

ΚΟΙΝ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Δ/νσεις Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Δ.Ε.)
- Σχολικές Μονάδες Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Δ.Ε.)
- Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών
info@sivitanidios.edu.gr

Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Θ. Κανελλοπούλου
Μ. Γόγολα
Τηλέφωνο: 210-3443010
210-3442240

ΘΕΜΑ: Έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος

- Σχετ.: 1. Το με αρ. πρωτ. 14342/03-12-2024 έγγραφο του Ι.Ε.Π.
2. Το με αρ. πρωτ. εισ. Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. 145140/Δ2/04-12-2024 έγγραφο
3. Το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 1614/Υ1/08-01-2020 ΚΥΑ (Β' 8)

Απαντώντας στο με αρ. πρωτ. εισ Ι.Ε.Π. 42996/05-08-2023 αίτημά σας που αφορά σε έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (**πράξη 40/25-07-2024 του Δ.Σ.**), σας γνωρίζουμε ότι **εγκρίνεται** η υλοποίηση του προγράμματος με τίτλο: «**Σχολικός Εκφοβισμός**» του *Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού*, που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες όλων των τάξεων Γυμνασίου και Λυκείου Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης, καθώς και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, για το σχολικό έτος 2024-2025.

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών/-τριών, αλλά και το σύνολο της σχολικής κοινότητας μέσα από τη συγκρότηση, την προώθηση και την εφαρμογή βιωματικών δραστηριοτήτων πρόληψης, πληροφόρησης και ενεργοποίησης του ενδιαφέροντος των εφήβων σχετικά με τα ζητήματα της σχολικής βίας και του εκφοβισμού, καθώς και την προώθηση θετικών τρόπων αντίδρασης σε ανάλογα περιστατικά. Στο πλαίσιο του προγράμματος εξετάζονται οι έννοιες της σχολικής βίας και του εκφοβισμού, ώστε οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα

φαινόμενα αυτά και να τα διακρίνουν από άλλες συμπεριφορές, καθώς και να είναι σε θέση να τα αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσα από 5 δραστηριότητες ως εξής:

1. Δραστηριότητα γνωριμίας όπου κάθε συμμετέχων/-ουσα αναφέρει ένα από τα δικαιώματα του παιδιού που γνωρίζει με στόχο στο τέλος να έχουν αναφερθεί όσα σχετίζονται με τη βίωση φαινόμενων σχολικής βίας και εκφοβισμού.
2. Καταιγισμός ιδεών όπου οι μαθητές/-τριες αναφέρουν έννοιες που θεωρούν ότι σχετίζονται με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού. Στόχος είναι να γίνει «προσέγγιση των όρων “σχολική βία”, “εκφοβισμός” και “bullying” και η διενέργεια συζήτησης σχετικά με το θέμα, ώστε οι συμμετέχοντες/-ουσες να αντιληφθούν τις έννοιες και τις μορφές του εκφοβισμού, τις προεκτάσεις της και τις χρήσεις των όρων» (Υλικό Προγράμματος, σελ. 5).
3. Παρακολούθηση ενός βίντεο διάρκειας περίπου 3 λεπτών και ακολούθως συνεργασία σε ομάδες 4-5 ατόμων, με σκοπό να προταθούν εναλλακτικά σενάρια σχετικά με την εξέλιξη της ιστορίας του βίντεο για καθέναν από τους πρωταγωνιστές του. Ακολουθεί συζήτηση και ανάλυση των προτεινόμενων σεναρίων. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι επιλογές ως προς τον ρόλο που μπορεί κάθε άτομο να διαδραματίσει, ώστε η ιστορία να έχει θετική εξέλιξη.
4. Δημιουργία Anti-Bullying πανό με στόχο την εικαστική έκφραση των συμμετεχόντων/-ουσών και την «εμπέδωση», σύμφωνα με την περιγραφή του προγράμματος των όσων συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δράσης (Υλικό Προγράμματος, σελ. 7).
5. Δραστηριότητα κλεισίματος, ερωτήσεων, σκέψεων και προβληματισμών.

Τέλος, οι μαθητές/-τριες απαντούν σε ένα σύντομο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της δράσης.

Το εν λόγω πρόγραμμα πραγματεύεται ένα πολύ σημαντικό θέμα, αυτό του σχολικού εκφοβισμού, το οποίο είναι ιδιαίτερα επίκαιρο τόσο στο σχολικό πλαίσιο όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα στηρίζεται σε δραστηριότητες (καταιγισμός ιδεών, εύρεση ορισμών, συζήτηση, κ.λπ.) που εξασφαλίζουν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/-τριών για ένα θέμα που τους αφορά, δίνοντάς τους έτσι την ευκαιρία να ακούσουν τόσο τις απόψεις των ειδικών, όσο και των συμμαθητών/-τριών τους. Το συγκεκριμένο θέμα, πέρα από την αυταπόδεικτη σημασία του, συνδέεται οριζόντια με διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα των Προγραμμάτων Σπουδών τόσο στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο. Συγκεκριμένα, οι στόχοι του προγράμματος συνάδουν με τους στόχους και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (Γ' Γυμνασίου), της Πολιτικής Παιδείας (Α' Τάξη ΓΕΛ και ΕΠΑΛ), στο μάθημα Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Α' Τάξη ΕΠΑΛ) και στη Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων (Α' Τάξη ΕΠΑΛ), καθώς και στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Γυμνάσιο), της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (ΓΕΛ) και των Νέων Ελληνικών (ΕΠΑΛ) με τη σύνδεση με σχετικά λογοτεχνικά αποσπάσματα. Επιπλέον, στο πλαίσιο των

Εργαστηρίων Δεξιοτήτων για το Γυμνάσιο οι στόχοι του προγράμματος συνάδουν με τους στόχους των εργαστηρίων τόσο στον άξονα *Eu Zην* όσο και στον άξονα *Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ*, που αφορούν στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού.

Το πρόγραμμα έχει διάρκεια μία (1) διδακτική ώρα και δύναται να υλοποιηθεί είτε δια ζώσης είτε διαδικτυακά, **εντός ωρολογίου προγράμματος**, από τους/τις εμπυχωτές/-τριες του Φορέα, απευθύνεται σε μαθητές/-τριες όλων των τάξεων Γυμνασίου και Λυκείου Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης, καθώς και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, της χώρας, για το σχολικό έτος 2024-2025 και **εγκρίνεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:**

1. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα να είναι προαιρετική και χωρίς κόστος για τους μαθητές και τις μαθήτριες και να πραγματοποιείται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών και τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή/της Διευθύντριας.
2. Να μην παρακωλύεται, με οποιονδήποτε τρόπο, η εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.
3. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα να υλοποιείται εντός ωρολογίου προγράμματος και σχολικού πλαισίου, με την υποχρεωτική παρουσία του/της εκπαιδευτικού της τάξης.
4. Η μετακίνηση μαθητών/-τριών να γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για τις διδακτικές/εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκπαιδευτικές εκδρομές.
5. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα να γίνεται με την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
6. Να τηρείται το θεσμικό πλαίσιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων/-ουσών μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.
7. Να μην επιτρέπεται, σε καμία περίπτωση, η βιντεοσκόπηση, φωτογράφιση και μαγνητοφώνηση μαθητών και μαθητριών, χωρίς την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
8. Να μην προκύπτει από τη δράση, με οποιονδήποτε τρόπο, άμεση διαφήμιση εταιριών/προϊόντων/φορέων/υπηρεσιών.
9. Η πραγματοποίηση του προγράμματος εντός του ωρολογίου προγράμματος να μην υπερβαίνει τις τέσσερις (4) διδακτικές ώρες.
10. Να τεθεί υπόψη των Συμβούλων Εκπαίδευσης, καθώς και των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, ώστε να αξιοποιηθεί αναλόγως σε συναφείς δράσεις που υλοποιούνται στην περιοχή ευθύνης τους.

11. Να υπάρχει συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης, το Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., όπου υπάρχει, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές κατά την υλοποίηση του προγράμματος.
12. Τη δέσμευση του φορέα που υποβάλλει το αίτημα ότι στο Έντυπο Συναίνεσης Γονέα/Κηδεμόνα **θα αφαιρεθεί το πεδίο στο οποίο ζητούνται πληροφορίες που αφορούν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, συγκεκριμένα αριθμός δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή Άδειας Διαμονής / Δελτίου Αιτούντος Διεθνή Προστασία (ή όποιο στοιχείο ταυτοποίησης υπάρχει).**
13. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι θα αποστείλουν στο Ι.Ε.Π., με την ολοκλήρωση του προγράμματος, τον πλήρη φάκελο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προγράμματος (Έκθεση Αποτίμησης και Τεκμήρια).
14. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι, στην περίπτωση έγκρισης του ανωτέρω προγράμματος από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., δεν θα πραγματοποιηθεί μελλοντική εμπορική του διάθεση/αξιοποίηση με την αναφορά της συγκεκριμένης έγκρισης του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.».

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο και την υλοποίηση του εν λόγω εκπαιδευτικού προγράμματος, παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι/-ες να επικοινωνούν με τον φορέα υλοποίησής του στην ηλεκτρονική διεύθυνση: t.kotsovos@ddp.gr.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

Εσωτ. Διανομή

- Γενική Δ/νση Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., τμ. Α΄
- Δ/νση Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης
- Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ